

SCIENCES AND TECHNIQUES OF
INFORMATION MANAGEMENT
Vol. 2, No. 4, WINTER 1395
MAR/ 2017

علوم و فنون
مدیریت اطلاعات

سال دوم، شماره چهارم - زمستان 1395، شماره پیاپی 5

بررسی میزان انطباق فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران با قواعد فهرستنویسی انگلوامریکن*

سمیه علمدار¹

(صفحات 102-83)

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان انطباق فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران با قواعد فهرستنویسی انگلوامریکن انجام شده است.

روش پژوهش: روش پژوهش پیمایشی از نوع تحلیل محتواست و برای گردآوری داده‌ها، از دو سیاهه‌وارسی محقق ساخته که بر اساس دومین سطح توصیف قواعد فهرستنویسی انگلوامریکن تهیه شده‌اند، استفاده شده است.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که به طور متوسط میزان مطابقت فهرست‌توصیفی فهرستبرگه‌های فیپا با قواعد فهرستنویسی انگلوامریکن بدون مراجعه به اصل کتاب 87/12٪ و با مراجعه به اصل کتاب 77/91٪ است.

نتیجه‌گیری: وضعیت فهرستنویسی توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در انطباق با قواعد فهرستنویسی انگلوامریکن، در سطح مطلوبی ارزیابی می‌شود و کتابخانه ملی در تحقق اهداف فیپا تقریباً موفق بوده است.

کلیدواژه‌ها: فهرستبرگه‌های فیپا، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، قواعد فهرستنویسی انگلوامریکن

* تاریخ دریافت مقاله: 1394/12/08؛ تاریخ پذیرش مقاله: 1395/08/23.

2. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی
salamdar2011@yahoo.com

مقدمه و بیان مسئله

با توجه به حجم و گستردگی اطلاعات و انتشارات در جهان، رشد انفجاری اطلاعات در تمامی زمینه‌ها، و میزان منابعی که سالانه به مجموعه کتابخانه‌ها افزوده می‌شود، سرعت دستیابی به منابع اطلاعاتی اهمیتی فوق‌العاده یافته است. در جهان کنونی، مجموعه کتابخانه در صورتی قابل استفاده است که مراجعه‌کنندگان نیاز اطلاعاتی خود را به سرعت و سهولت، از میان آن بازیابی کنند. از این رو، لازم است مجموعه منابع کتابخانه، براساس روش‌های متعارف و استانداردهای جهانی همچون قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن و رده‌بندی‌های کتابخانه کنگره یا دیویی فهرست‌نویسی و سازماندهی شوند تا به نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از کتابخانه، به شکل مطلوبی پاسخ داده و دستیابی سریع به منابع کتابخانه‌ای میسر شود.

اگر کارکردهای عمده کتابخانه‌ها و کتابداری را فرایندهای پنج‌گانه مجموعه‌سازی، حفاظت و نگهداری، سازماندهی، اشاعه اطلاعات، و مدیریت در نظر بگیریم، یکی از فنی‌ترین فرایندهای این کارکردها سازماندهی منابع به ویژه فهرست‌نویسی کتاب است (مزینانی، 1381، ص 182). اگر کتابخانه‌ها به صورت غیرمتمرکز به فرآیند سازماندهی و

فهرست‌نویسی اقدام نمایند، علاوه بر اتلاف وقت و هزینه احتمال دارد کتاب واحدی در کتابخانه‌های مختلف به شکل‌های متفاوتی فهرست‌نویسی شود و در مجموع یکدستی و هماهنگی میان کتابخانه‌ها از بین برود (فتاحی، 1386، ص 145). اما اگر این فرآیند به صورتی متمرکز و استاندارد انجام گیرد، در هزینه‌ها و وقت کتابداران صرفه‌جویی می‌شود. آنگاه این هزینه و وقت بر دیگر فعالیت‌های کتابخانه - از جمله هدف اصلی کتابخانه که همانا خدمت به جامعه است - اثر خواهد گذاشت؛ امری که از طریق فهرست‌نویسی پیش از انتشار یا CIP¹ امکان‌پذیر خواهد شد (مزینانی، 1381، ص 182).

شایان ذکر است که در فهرست‌نویسی متمرکز، زمانی صرفه‌جویی در هزینه و وقت کتابداران حاصل خواهد شد که برنامه‌ریزی دقیق و نظارت منظمی وجود داشته باشد. اگر به سایر اهداف توجه کافی نشود، صرفه‌جویی حاصل نخواهد شد؛ مثلاً اگر کتابخانه‌ها با استاندارد کردن موافق نباشند، یا اگر در یک سیستم متمرکز چند کتابخانه از روش رده‌بندی دیویی و چند کتابخانه از روش کنگره استفاده کنند، کتاب‌های که در این کتابخانه‌ها مشترک هستند، دوباره رده‌بندی خواهند شد. علاوه بر این اگر عمق رده‌بندی نیز متفاوت باشد، به لحاظ کارهای اضافی میزان صرفه‌جویی تقلیل خواهد یافت (بزرگی، 1371).

فهرست‌نویسی پیش از انتشار (فیپا) عبارت است از: "فهرست‌نویسی توصیفی و تحلیلی (برگه فهرست‌نویسی مادر) پیش از انتشار آن و درج فهرستبرگه مربوط در صفحه حقوق همان کتاب" (سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1390). فهرست‌نویسی پیش از انتشار را معمولاً کتابخانه ملی، از روی نسخه قبل از صحافی - که برای فهرست‌نویسی در اختیار این کتابخانه قرار می‌گیرد - انجام می‌دهد. از مهم‌ترین مزایای فیپا، یکدستی و هماهنگی در فهرست‌نویسی، جلوگیری از انجام کارهای تکراری، اطمینان از صحت و درستی کار، تسریع در امر اشاعه اطلاعات، و نکات دیگر است (همان).

1. Cataloging in publication

همچنین یکی از مهم‌ترین مسائل ذخیره و بازیابی اطلاعات در کتابخانه‌ها، مسئله سازماندهی است که پیوسته از گذشته تا امروز مطرح بوده است. از جلوه‌های شناخته شده آن، فهرست‌ها هستند که در کتابخانه‌ها به صورت فهرست برگه‌ای مورد استفاده کاربران قرار می‌گیرند. همین برگه‌های به ظاهر کوچک، در واقع ابزار عمده جستجو و دستیابی به منابع در کتابخانه‌ها بوده و قواعدی درباره چگونگی تدوین آن‌ها در بخش‌های فهرست توصیفی فهرستبرگه‌ها پیشنهاد شده است (نشاط، 1383، ص 46).

یکی از مهم‌ترین ابزارها در زمینه فهرست‌نویسی توصیفی، قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن² است که به دلیل جامعیت محتوا، بین‌المللی بودن و نیز پشتیبانی آن توسط کتابخانه‌های ملی و انجمن‌های کتابداری چهار کشور بزرگ انگلیسی زبان (امریکا، انگلستان، کانادا، و استرالیا) مورد استقبال شماری از کشورها از جمله ایران قرار گرفته است (سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1392). شاید در عصر حاضر، بحث در مورد برگه‌های سنتی فهرست‌نویسی یک عقب‌گرد محسوب شود. اما هنوز هم کتابخانه‌های وجود دارند که با وجود داشتن نظام خودکار، سیستم برگه‌دان خود را حفظ کرده‌اند، یا هنوز از نظام سنتی و دستی بهره می‌برند. (حیاتی و جوکار، 1390، ص 55) هر چند با ورود نظام‌های رایانه‌ای، تهیه فهرستبرگه‌ها نیز از حالت دستی به حالت خودکار درآمد. در نظام‌های نمایش رایانه‌ای نیز اطلاعات توصیفی اغلب با همان قواعدی که در فهرستبرگه‌ها قابل مشاهده بود، به نمایش در می‌آیند. اما صورت‌های جدیدی از نمایش اطلاعات را نیز در کنار نمایش فهرستبرگه‌ای ارائه می‌دهند، مانند نمایش برچسبی یا خطی اطلاعات (همان).

بعضی از پژوهش‌های که تا کنون در زمینه فهرست‌نویسی پیش از انتشار و قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن² صورت گرفته، عبارتند از:

شین¹ (2003) در پژوهشی تحت عنوان «کیفیت پیشینه‌های فهرست‌نویسی کره‌ای در پایگاه‌های مشترک»، کیفیت پیشینه‌های فهرست‌نویسی شده در پایگاه‌های مشترک برای

1. Shin

چندین زبان ویژه از لحاظ کنترل کتابشناختی را بررسی کرد. او در پژوهش خود تعداد و نوع خطاها را در پیشینه‌های فهرست‌نویسی مشخص کرده و در نهایت پیشنهادها را ارائه داده بود.

عبدمناف و عبدالرحمان¹ (2006) در مقاله‌ای تحت عنوان "بررسی کیفیت پیشینه‌های فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی مالزی" توصیف پیشینه فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی مالزی را با اپک این کتابخانه، از نظر شباهت‌ها و تفاوت‌ها در عناصر کتابشناختی برای هر پیشینه مقایسه کرده‌اند. یافته‌ها نشان داد که پیشینه‌های کتابشناختی فهرست‌نویسی پیش از انتشار با پیشینه‌های فهرست‌نویسی بعد از انتشار کتابخانه ملی مالزی در برخی موارد در سرشناسه متفاوت است. علاوه بر این برخی از تفاوت‌های جزئی بین پیشینه‌های فهرست‌نویسی پیش از انتشار با قواعد انگلوآمریکن وجود دارد. تفاوت‌های مشاهده شده در پیشینه‌های فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی مالزی به ترتیب در عنوان (17٪)، ناشر (13٪)، شکل سرعنوان (12٪)، محل نشر (11٪)، شماره بازیابی (8٪)، نام ناشر (8٪)، سرعنوان موضوعی (6٪)، و سرشناسه (5٪) است. آنان در ادامه بیان کردند که کتابخانه‌های ملی مالزی برای فعالیت‌های فهرست‌نویسی پیش از انتشار خود نباید صد در صد به این پیشینه‌ها متکی باشند.

زارعی (2012) در پژوهشی با عنوان "مقایسه فهرست‌نویسی پیش از انتشار با فهرست‌نویسی بعد از انتشار در مرکز کتابشناختی کتابخانه ملی ایران" با تجزیه و تحلیل محتوا، 136 پیشینه فهرست‌نویسی پیش از انتشار را مورد مطالعه قرار داد. یافته‌ها نشان داد که به طور میانگین در هر پیشینه 1/06 درصد خطا وجود دارد و ناهمگن‌ترین عناصر کتابشناختی به ترتیب شامل عناصر مشترک (30/49٪)، شناسه‌های افزوده (15/24٪)، عنوان (14/02٪)، شماره‌های رده‌بندی کتابخانه کنگره (11/59٪)، موضوع (10/37٪)، سرشناسه (9/15٪)، شماره رده‌بندی دهدهی دیویی (8/54٪) و ناشر (6/10٪) هستند.

کوکبی (1381) در مقاله‌ای با بررسی فهرست‌نویسی توصیفی دو مورد

2. AbdManaf and Abdul Rahman

فهرست‌نویسی پیش از انتشار دو کتاب که تقریباً از هر نظر به یکدیگر شبیه و در سال‌های 78 و 79 منتشر شده بودند، به اشتباهاتی چون نادرست بودن سرشناسه، ذکر القاب در سرشناسه و شرح مسؤولیت، عدم ترتیب نام پدیدآورندگان به همان ترتیبی که در منبع اصلی اطلاعات ذکر شده است، قرار گرفتن دو نام در سرشناسه و ... اشاره می‌کند.

رجب‌زاده (1382) در مقاله‌ای تحت عنوان "اندر حکایت فیما" به اشتباهات موجود در فهرست توصیفی فهرست‌نویسی پیش از انتشار دو کتاب با عناوین "جانوران شگفت انگیز و زیستگاه آن‌ها" و "کویدیدج در گذر زمان" تألیف رولینگ، اشاره می‌کند که شخصیت‌های خیالی موجود در این دو داستان، همچون نیوت اسکمندر (یا نیوتن آرتمیس فیدو اسکمندر)، آلبوس دامبلدور، کنیل ورتی ویسپ، در فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی به عنوان اشخاص حقیقی در نظر گرفته و در فهرست‌های علمی و دقیق کتابخانه‌های ایران ثبت شده‌اند، درحالی که نقش رولینگ به عنوان خالق دو اثر، تا حد اقتباس‌کننده پایین آورده شده است.

شعبانی، محفوظی و سعادت (1389) در پژوهشی به بررسی کیفیت فهرست‌نویسی توصیفی کتاب‌های عربی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران روی اپک کتابخانه ملی و لوح فشرده کتابشناسی ملی ایران در طول سال‌های 1380-1386 پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که به طور کلی، در 91/62 درصد موارد، صحیح عمل شده، و در 8/38 درصد موارد به طور صحیح عمل نشده است. در این میان، ناحیه سرشناسه دارای بیشترین درصد صحت (99/71%) و ناحیه عنوان به علت اشتباهاتی چون عدم تعیین عنوان قراردادی، نوشتن عنوان کامل، و شکل نوشتن عنوان و نشانه‌ها در آن، دارای بیشترین درصد خطا (19/55%) بود.

مداحی (1390) در مقاله خود با استفاده از روش تحلیل محتوا به برخی کاستی‌های بخش فهرست توصیفی فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی که مطابق قواعد فهرست‌نویسی انگلومریکن نیستند، اشاره کرده است، از قبیل: سرشناسه قرار نگرفتن اولین نویسنده وقتی که نویسندگان کتاب بیش از سه نفر باشند، سرشناسه قرار نگرفتن عنوان با

وجود مؤلف، سرشناسه قرار نگرفتن مترجم، عدم ذکر القاب و عناوین، عدم ذکر دو مؤلف در سرشناسه، عدم ذکر فروست و

بنی‌اقبال، بزرگی و میرحیدری (1392) در پژوهشی با استفاده از روش پیمایشی مقایسه‌ای و تحلیل محتوا به بررسی میزان انطباق فهرست‌نویسی توصیفی پیشینه‌های کتابشناختی کتاب‌های فارسی موجود در لوح فشرده کتابشناسی ملی ایران (84-88) با AACR2 پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که فهرست‌نویسی توصیفی کتاب‌های فارسی جمعاً در 82 درصد موارد صحیح عمل شده و در 18 درصد موارد صحیح عمل نشده است.

بنابراین، از یک سو، بر اساس قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن نوشتن اطلاعات کتابشناختی روی فهرستبرگه تابع اصول و قواعد خاصی است تا همواره یکدستی و هماهنگی در پیشینه‌ها حفظ شود، و از سوی دیگر فیپای کتابخانه ملی به عنوان منبعی قابل اعتماد در شماری از کتابخانه‌ها به منظور یکدستی در امر فهرست‌نویسی مورد استفاده قرار می‌گیرد. لذا طبق ماده 2 فهرست‌نویسی پیش از انتشار، مزایای آن، دقت، صحت و یکدستی در امر فهرست‌نویسی و . . . است.

حال، با توجه به وجود اشتباهات در فهرست‌های توصیفی کتابخانه ملی (کوکبی، 1381)، (رجب‌زاده، 1382)، و (مداحی، 1390)، انجام این پژوهش روی قسمت توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای کتابخانه ملی و تطبیق نواحی و عناصر اطلاعاتی این فهرستبرگه‌ها با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن، می‌تواند نقاط قوت و ضعف فهرستبرگه‌ها را مشخص سازد. یافته‌های این پژوهش می‌تواند میزان موفقیت کتابخانه ملی را در استفاده از قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن و دست یافتن به اهداف فیپا نشان دهد و کیفیت نسبی کار در قسمت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیپا را در بخش فیپای کتابخانه ملی مشخص سازد. بنابراین، بر اساس آنچه ذکر شد، پژوهش حاضر سعی دارد به ارزیابی فهرستبرگه‌های فیپای کتاب‌های فارسی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، از لحاظ فهرست‌نویسی توصیفی و میزان مطابقت آن‌ها با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن بپردازد. این پژوهش درصدد پاسخ گفتن به پرسش‌های ذیل است:

1. میانگین میزان مطابقت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (بدون مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟
2. میزان مطابقت نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران (بدون مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟
3. میانگین میزان مطابقت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (با مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟
4. میزان مطابقت نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران (با مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟

روش‌شناسی پژوهش

در مطالعه حاضر، روش پژوهش پیمایشی و از نوع تحلیل محتوا است. جامعه مورد مطالعه پژوهش حاضر 195274 فهرستبرگه فیپای مندرج در پشت صفحه عنوان تمام کتاب‌های فارسی است که بین سال‌های 1377 (سالی که فهرست‌نویسی پیش از انتشار برای انتشارات ایرانی به طور منظم آغاز شد) و 1390 توسط کتابخانه ملی فهرست‌نویسی پیش از انتشار شده‌اند و روی اپک کتابخانه ملی موجود می‌باشند. برای رعایت تناسب در نمونه‌گیری، به علت تفاوت تعداد کتاب‌های که در هر سال و در هر رده چاپ می‌شود، باید 195274 فهرستبرگه به تفکیک سال و رده مشخص می‌شد. بنابراین ابتدا 195274 فهرستبرگه به تفکیک سال مشخص شد. سپس با نمونه‌گیری بر اساس جدول کرجسی و مورگان، تعداد نمونه‌های به دست آمده در هر سال بر عدد 10 (ده رده دهدهی دیویی) تقسیم شد و تعداد نمونه‌های موجود در ده رده دیویی به دست آمد.

جدول 1: تعداد جامعه و نمونه فهرستبرگه‌های فیپای کتاب‌های فارسی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران به تفکیک سال‌های 1377-1390 براساس جدول کرجسی و مورگان

سال تعداد فهرستبرگه‌ها	1377	1378	1379	1380	1381	1382	1383	1384	1385	1386	1387	1388	1389	1390	مجموع
جامعه	1621	4343	5848	7129	8298	9311	10201	13981	18679	15735	15017	20090	30404	34617	195274
نمونه	3	9	11	14	16	18	20	27	37	31	30	40	60	68	384

از آن‌جا که باید تعداد نمونه‌های هر سال بین ده رده دیویی تفکیک شود، در مواردی مانند سال 1377، که 3 نمونه بیشتر وجود نداشت، بر اساس مقاله کوکی (2008) عمل شد؛ چون بیشتر کتاب‌های چاپ شده در ایران به سه رده دین، علوم کاربردی و ادبیات اختصاص دارد، لذا سه نمونه به رده‌های دین (200)، علوم کاربردی (600) و ادبیات (800) اختصاص یافت. همچنین بعضی از اعدادی که در جدول وجود دارند، هنگام تقسیم شدن بر 10 اعشاری می‌شوند. مثلاً برای سال 1380، تقسیم عدد 14 بر 10 می‌شود $1\frac{4}{10}$ ، و از آن‌جای که نمی‌توان تعداد $\frac{1}{4}$ کتاب را انتخاب کرد، اعدادی که رقم اعشار آن‌ها کوچک‌تر از 5 است به سمت پایین گرد می‌شوند. بنابراین به هر رده یک نمونه تعلق می‌گیرد؛ اما 4 نمونه دیگر باقی می‌ماند، بدین روی براساس مقاله کوکی (2008) و شواهد موجود در فهرست رایانه‌ای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (رسا) - که نشان می‌دهد تعداد کتاب‌های منتشر شده در رده دین به نسبت رده‌های دیگر در هر سال بیشتر است - از 4 نمونه باقی مانده 2 تا به رده دین (200)، و به رده‌های علوم کاربردی و ادبیات هر کدام 1 نمونه اختصاص داده شد. برای مواردی مانند سال 1385 تقسیم عدد 37 بر 10 می‌شود $3\frac{7}{10}$ ، چون رقم اعشار بالاتر از 5 است، عدد به سمت بالا گرد می‌شود، یعنی برای هر رده 4 کتاب انتخاب می‌کنیم. بنابراین نمونه در این سال به جای 37 تا، 40 می‌شود. در نتیجه در مواردی ممکن است تعداد نمونه‌های هر رده در جدول 1 با تعداد نمونه‌های که در جدول 2 نوشته شده است، متفاوت باشد، اما در کل، 15 رقم به تعداد نمونه جدول 1 اضافه شده است.

دول 2: تعداد نمونه فهرستبرگه‌های فیپای کتاب‌های فارسی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در هر رده (بر اساس رده‌بندی دهدهی دیویی) در فاصله زمانی 1377-1390

سال	تعداد نمونه فهرستبرگه‌ها	موضوع کلیات (000)	فلسفه و روانشناسی (100)	دین (200)	علوم اجتماعی (300)	زبان (400)	علوم محض (500)	علوم کاربردی (600)	هنر (700)	ادبیات (800)	تاریخ و جغرافیا (900)
1377	3			1				1		1	
1378	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1379	11	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
1380	14	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1
1381	20	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1382	20	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1383	20	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
1384	30	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
1385	40	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
1386	31	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3
1387	30	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
1388	40	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
1389	60	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
1390	70	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
جمع	399	39	39	46	39	39	39	40	39	40	39

بنابراین در نهایت تعداد نمونه‌ها 399 پیشینه شد که پژوهشگران بعد از حدود 4 ماه جستجو برای یافتن کتاب‌ها، تنها به 228 کتاب دست یافتند. و پژوهش روی فهرستبرگه 228 کتاب انجام شد.

برای گردآوری داده‌ها نیز با توجه به دوبرحله‌ای بودن پژوهش (بدون مراجعه به

اصل کتاب و با آن)، به تهیه دو سیاهه‌وارسی محقق ساخته بر مبنای نواحی و عناصر اطلاعاتی موجود در فهرستبرگه‌ها، بر اساس دومین سطح توصیف قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن مبادرت شد. همچنین در تهیه سیاهه‌وارسی محقق ساخته، برای این که روال کار و ترتیب ثبت مشخصات کتاب در پیشینه کتابشناختی حفظ شود، سرشناسه نیز که مربوط به بخش فهرست توصیفی فهرستبرگه‌ها نیست، در نظر گرفته شده است.

فرآیند کار در دو مرحله بدین شکل بود که در مرحله اول (بدون مراجعه به اصل کتاب)، نواحی و عناصر اطلاعاتی موجود در فهرستبرگه‌ها بدون توجه به صفحه عنوان، پشت صفحه عنوان، متن کتاب و ... با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن مطابقت داده شد تا مشخص شود که در نگاه اول، میزان مطابقت فهرستبرگه‌های فیپا با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است. در مرحله دوم با مراجعه به اصل کتاب (صفحه عنوان، پشت صفحه عنوان، متن کتاب و ...) به مقایسه نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه‌های فیپا با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن پرداخته شد تا درصدهای واقعی میزان مطابقت فهرستبرگه‌های فیپا با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن مشخص شود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از آمار توصیفی شامل فراوانی و درصد استفاده شده است.

یافته‌ها

1. به طور متوسط میزان مطابقت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (بدون مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟

محاسبه میزان مطابقت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (بدون مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن در فرمول ذیل ارائه می‌شود:

فهرست توصیفی = سرشناسه + عنوان + شرح مسئولیت + ویرایش + محل نشر + نام ناشر +

تاریخ نشر + ناحیه توصیف مادی + فروست + یادداشت + ISBN

96/93+99/13+94/74+99/57+99/57+92/11+99/57+90/36+99/13+87/29+0=958/83

میانگین میزان مطابقت = مجموع درصد مطابقت تقسیم بر فراوانی

$$x = 958/83 \div 11 = 87/12$$

2. میزان مطابقت نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه‌های فیای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (بدون مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟

سرشناسه: 96/93؛ عنوان و شرح مسئولیت: 96/93 (عنوان: 99/13؛ شرح مسئولیت: 94/74)؛ ویراست: 99/57؛ وضعیت نشر: 97/08 (محل نشر: 99/57؛ نام ناشر: 92/11؛ تاریخ نشر: 99/57)؛ ناحیه توصیف مادی: 90/36؛ فروست: 99/13؛ یادداشت: 87/29؛ ISBN: 0

در این قسمت با بررسی فهرستبرگه‌ها بدون مراجعه به کتاب، اشتباهاتی که در هر ناحیه فهرستبرگه مشاهده شد، به شرح ذیل می‌باشند:

- در ناحیه سرشناسه مشاهده شد که با وجود داشتن مؤلف، عنوان در سرشناسه کتاب قرار گرفته بود.

- در ناحیه عنوان نیز اشتباهاتی مشاهده شد، از قبیل: کتابی که «عنوان موازی» داشته، براساس قاعده 1D1 1. انگلوامریکن ذکر نشده و یا اگر کتابی دارای «اطلاعات دیگر عنوان» بود، بر اساس قاعده 1E2 1. انگلوامریکن نوشته نشده بود.

- در قسمت شرح مسئولیت، اشتباهاتی چون عدم ذکر نقش‌های چون مؤلف، مصور، مترجم و ذکر عناوین و القاب مشاهده شد. حال آنکه در قاعده 1F4 1. انگلوامریکن ذکر شده است که: "شرح مسئولیت را به همان گونه که هست رونویسی کنید، خواه دو یا چند شخص یا سازمان نام برده شده در آن، عملی یکسان یا اعمالی مختلف را انجام دهند". در قاعده 1F7 1. انگلوامریکن نیز ذکر شده است که: "القاب و کوتاه نوشت‌های القاب اشرافی، خطابی، افتخاری و امتیازی، ... در غیر از مواردی که 1) این لقب برای تشخیص لازم باشد، 2) در صورت حذف، تنها نام کوچک و نام خانوادگی باقی بماند، 3) چنین لقبی از نظر دستوری لازم باشد، 4) لقب، لقب اشرافی یا لقب افتخاری

انگلیسی باشد، همه القاب دیگر را از نام‌های اشخاص در شروح مسئولیت حذف نماید".
 - در قاعده 4C1. 1 انگلوامریکن آمده است: "جای نشر را به همان شکل و حالت دستوری که وجود دارد بنویسید". در قاعده 4D2. 1 انگلوامریکن آمده است: "نام ناشر، پخش کننده و غیره را با کوتاهترین شکلی که بتواند در سطح بین المللی درک و شناخته شود، بنویسید". در قاعده 4F2. 1 آمده است: "تاریخ را به همان گونه که در مطلب هست ارائه بدهید". حال آنکه در مواردی مشاهده شد که در ناحیه وضعیت نشر این موارد رعایت نشده بود و اشتباهاتی چون عدم ذکر محل نشر، نام ناشر، تاریخ نشر با وجود ذکر محل نشر، نام ناشر و تاریخ نشر در کتاب، وجود داشت.

- در ناحیه توصیف مادی در قاعده 5B2. 2 ذکر شده که: "تعداد صفحات، برگ‌ها، یا ستون‌ها را از روی توالی‌های شماره دار یا حرف دار موجود در مجلد بنویسید. آخرین صفحه، برگ، یا ستون شماره دار در هر توالی را بنویسید و به دنبال آن، کوتاه نوشت یا اصطلاح مناسب را بیاورید". با این همه مشاهده شد که در مواردی این قاعده رعایت نشده است.

- قاعده 7B. 1 انگلوامریکن که مربوط به ناحیه یادداشت است، قسمت‌های مختلفی به ترتیب ذیل دارد: ماهیت، دامنه و شکل هنری مطلب؛ زبان مطلب و/یا ترجمه یا اقتباس؛ منبع عنوان کامل؛ تغییرات در عنوان؛ عنوان موازی و اطلاعات دیگر عنوان؛ شروح مسئولیت؛ ویراست و تاریخ؛ جزئیات ویژه ماده؛ نشر، پخش و غیره؛ توصیف ظاهری؛ مواد همراه و ضمائیم؛ فروست؛ پایان نامه‌ها؛ مندرجات و ... که علاوه بر اینکه هر کدام تابع قاعده و قانونی هستند، در ناحیه یادداشت باید به ترتیب درج شوند. اما مواردی مشاهده شد که ترتیب درج آن‌ها رعایت نشده بود.

- بر اساس قاعده 8. 1 انگلوامریکن، ISBN آخرین منطقه در فهرست توصیفی می‌باشد و در قاعده 8B1. 1 انگلوامریکن نوشته شده که شماره ISBN را باید با کوتاه‌نوشت مورد توافق و فاصله‌ها و خطوط تیره استاندارد ارائه داد. بر اساس این دو قاعده 100% شماره‌های ISBN اشتباه بودند. 97/80% از شماره‌های ISBN در محل خود قرار نگرفته

بودند، 11/84٪ از فهرستبرگه‌ها بعد از واژه‌ی ISBN دارای علامت دو نقطه بودند، در 12/19٪ فهرستبرگه‌ها خط تیره بین شماره‌های ISBN درج نشده بود. 2/19٪ از فهرستبرگه‌ها شماره ISBN نداشتند.

- بر اساس قاعده 1.8D ذکر قیمت در فهرستبرگه اختیاری است، اما 24/12٪ فهرستبرگه‌ها دارای قیمت و 75/88٪ بدون ذکر قیمت بودند.

3. به طور متوسط، میزان مطابقت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (با مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟

محاسبه میزان مطابقت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (با مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن در فرمول ذیل ارائه می‌شود:

فهرست توصیفی = سرشناسه + عنوان + شرح مسئولیت + ویراست + محل نشر + نام ناشر + تاریخ نشر + ناحیه توصیف مادی + فروست + یادداشت + ISBN
 $95/62+84/65+68/86+96/06+99/13+89/47+98/69+48/25+97/37+78/95+0=857/05$

میانگین میزان مطابقت = مجموع درصد مطابقت تقسیم بر فراوانی
 $=857/05 \div 11 = 77/91x$

4. میزان مطابقت نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (با مراجعه به اصل کتاب) با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن چقدر است؟

سرشناسه: 95/62٪؛ عنوان و شرح مسئولیت: 76/75٪ (عنوان: 84/65٪، شرح مسئولیت: 68/86٪)؛ ویراست: 96/06٪؛ وضعیت نشر: 95/76٪ (محل نشر: 99/13٪، نام ناشر: 89/47٪، تاریخ نشر: 98/69٪)؛ ناحیه توصیف مادی: 48/25٪؛ فروست: 97/37٪؛ یادداشت: 78/95٪؛ ISBN: 0

در این قسمت با بررسی فهرستبرگه‌ها با مراجعه به کتاب، اشتباهاتی به شرح ذیل در هر ناحیه از فهرستبرگه مشاهده شد:

- در ناحیه سرشناسه، اشتباهاتی چون عدم انطباق نام مؤلف با فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان، و درج شخص دیگری به جای مؤلف مانند مترجم در سرشناسه، مشاهده شد.

- در ناحیه عنوان نیز، علاوه بر اشتباهاتی که در سؤال 2 ذکر شد، در مواردی عنوان دقیق کتاب وارد نشده بود؛ حال آنکه در قاعده 1B1 1. انگلوامریکن آمده است: "عنوان کامل را دقیقاً از نظر کلمات، نظم، و هجی، اما نه لزوماً نشانه گذاری و بزرگ نویسی، رونویسی نماید".

- در قسمت شرح مسئولیت، علاوه بر اشتباهات ذکر شده در سؤال 2، اشتباهاتی دیده شد چون عدم ذکر نام مؤلف یا مترجم در قلاب [] در مواردی که اطلاعات آن از خارج از متن اصلی به دست آمده است. در قاعده 0C1 1. انگلوامریکن آمده است که: "داده‌های برگرفته از خارج از منبع اصلی را میان دو قلاب [] بگذارید". اطلاعات نادرست نویسنده، یا نویسندگان در قسمت شرح مسئولیت، نیز مشاهده شد. در قاعده 1F1 1. انگلوامریکن آمده است: "شرح مسئولیتی را که به طور عمده در مطلب وجود دارند، به همان شکلی که هستند رونویسی کنید".

- در ناحیه ویراست: در مواردی مشاهده شد با اینکه در کتاب ذکر شده بود که کتاب ویرایش شده است، اما در فهرستبرگه ذکر نشده بود. در قاعده 2B1 1. انگلوامریکن ذکر شده که: "شرح ویراست را به همان گونه که در مطلب یافت می‌شود رونویسی کنید".

در ناحیه وضعیت نشر: علاوه بر اشتباهات ذکر شده در سؤال 2 در مواردی مشاهده شد که کتابی دو ناشر دارد، اما در فهرستبرگه ذکر نشده بود. در قاعده 4D4 1. انگلوامریکن آمده است: "اگر مطلبی دارای دو یا چند ناشر، پخش کننده و غیره است، آن را با نخستین نام ذکر شده و محل مربوط به آن توصیف کنید. در حالاتی چون، 1) هنگامی که نامی که نخست آمده، پخش کننده، سازمان ترخیص کننده و جای دیگری باشد و یک ناشر، بعد از آن ذکر شده باشد. 2) هنگامی که نامی که بعد آمده به وضوح، ناشر، پخش کننده و سازمان اصلی محسوب شود و این امر از صفحه آرای یا چاپ معلوم باشد. 3) هنگامی که ناشر، پخش کننده و سازمان بعدی در کشور سازمان فهرست کننده است و ناشر، پخش کننده و

سازمان اوّل در کشور سازمان فهرست کننده قرار ندارد، ناشران، پخش کنندگان و موارد بعدی و محل های بعدی را (در صورتی که با محل اول فرق داشته باشند) بیفزاید".

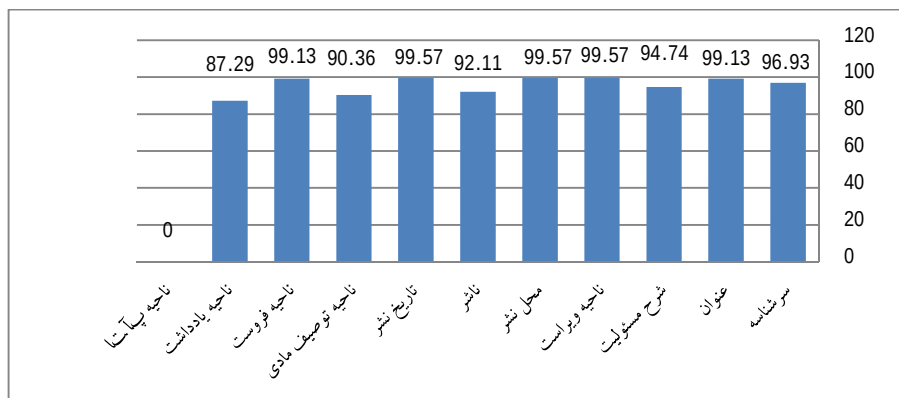
عمده اشکالاتی که در ناحیه توصیف مادی مشاهده شد، این بود که تعداد صفحات درج شده در فهرستبرگه با تعداد صفحات کتاب یکسان نبود، همچنین برخی کتب دارای نمودار و نقشه بودند، اما در فهرستبرگه ذکر نشده بود. در قاعده 5B2. 2 انگلوامریکن ذکر شده است: "آخرین صفحه، برگ، یا ستون شماره دار در هر توالی را بنویسید و به دنبال آن کومه نوشت یا اصطلاح مناسب را بیاورید". همچنین قاعده 5C1. 1 انگلوامریکن بیان می دارد: "اطلاعات ظاهری دیگر (به جز دامنه یا ابعاد) مربوط به مطلب را به همان گونه که دستور داده شده است ارائه دهید".

- قاعده 7B. 1 انگلوامریکن که مربوط به ناحیه یادداشت است، قسمت های مختلفی به ترتیب ذیل دارد: ماهیت، دامنه و شکل هنری مطلب؛ زبان مطلب و/یا ترجمه یا اقتباس؛ منبع عنوان کامل؛ تغییرات در عنوان؛ عنوان موازی و اطلاعات دیگر عنوان؛ شروح مسئولیت؛ ویراست و تاریخ؛ جزئیات ویژه ماده؛ نشر، پخش و غیره؛ توصیف ظاهری؛ مواد همراه و ضمائم؛ فروست؛ پایان نامه ها؛ مندرجات و... در مواردی اینکه کتاب ها شامل نمایه، کتابنامه، ویراست، مندرجات، عنوان موازی یا اطلاعات دیگر عنوان بودند، اما این ها - در حالی که باید به دلیلی در ناحیه یادداشت ذکر شده باشند - ذکر نشده بودند.

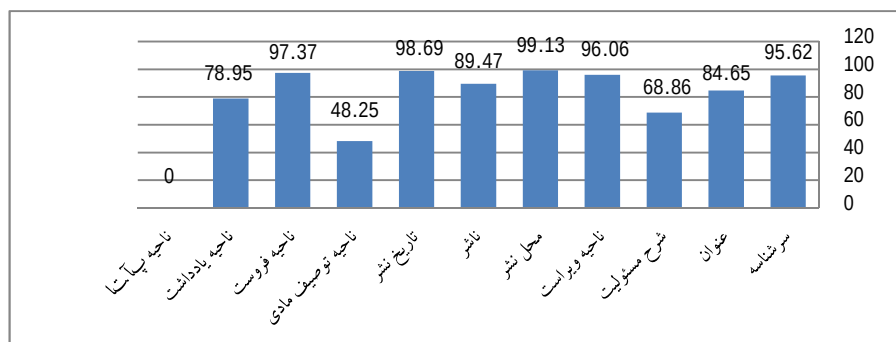
- درباره اشتباهات ناحیه ISBN در سؤال 2 توضیحات لازم ارائه شد.

جدول 3: مقایسه یافته های درصدهای فراوانی انطباق نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه های فیپای کتابخانه ملی با قواعد فهرست نویسی انگلوامریکن بدون، و با مراجعه به اصل کتاب

ناحیه ISBN	ناحیه یادداشت	ناحیه فروست	ناحیه توصیف مادی	ناحیه نشر			ناحیه ویراست	عنوان و شرح مسئولیت		سرشناسه	ناحیه های فهرستبرگه مراحل فهرست نویسی
				تاریخ نشر	ناشر	محل نشر		شرح مسئولیت	عنوان		
0	87/29	99/13	90/36	99/57	92/11	99/57	99/57	94/74	99/13	96/93	بدون مراجعه به اصل کتاب
0	78/95	97/37	48/25	98/69	89/47	99/13	96/06	68/86	84/65	95/62	با مراجعه به اصل کتاب

نمودار 1: یافته‌های درصدی فراوانی انطباق نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه‌های فیپای کتابخانه ملی با قواعد فهرست‌نویسی انگلومایرکن بدون مراجعه به کتاب

نمودار 2: یافته‌های درصدی فراوانی انطباق نواحی و عناصر اطلاعاتی فهرستبرگه‌های فیپای کتابخانه ملی با قواعد فهرست‌نویسی انگلومایرکن با مراجعه به کتاب

نتیجه‌گیری

در این نوشته اشتباهاتی ذکر شد، چون: سرشناسه قرار گرفتن مترجم، ذکر عناوین و القاب در سرشناسه و ناحیه شرح مسئولیت، عدم ذکر شرح مسئولیت هر شخص، عدم ذکر عنوان دقیق کتاب و اطلاعات دیگر عنوان، عدم ذکر نمایه و کتابنامه، و اشتباهاتی چون عدم ذکر نام دو ناشر، عدم ذکر نمودار و نقشه و غیره. این موارد در راستای مقالات

(کوکبی، 1381)، (رجب‌زاده، 1382)، و (مداحی، 1390) بود، آن‌ها نیز در مقالات خود به اشتباهاتی اشاره کرده اند، چون: در سرشناسه قرار گرفتن عنوان با وجود مؤلف، ذکر عناوین و القاب در سرشناسه و شرح مسئولیت، ذکر دو مؤلف در سرشناسه، سرشناسه قرار گرفتن اولین نویسنده با وجود اینکه کتاب بیش از سه نویسنده دارد.

اما با وجود این اشتباهات، همان گونه که نتایج پژوهش نشان داد، به طور متوسط میزان مطابقت فهرست توصیفی فهرستبرگه‌های فیبا با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن، بدون مراجعه به اصل کتاب 87/12٪ و با مراجعه به اصل کتاب 77/91٪ است. همانند نتایج پژوهش شعبانی، محفوظی و سعادت (1389) که نشان داد به طور کلی، در 91/62٪ موارد، صحیح عمل شده، و در 8/38٪ موارد نشده؛ و همچنین نتایج پژوهش بنی‌اقبال، بزرگی و میرحیدری (1392) که نشان داد فهرست‌نویسی توصیفی کتاب‌های فارسی جمعاً در 82٪ موارد صحیح عمل شده و در 18٪ موارد نشده است، درصد بالایی از صحت را نشان می‌دهد.

بنابراین با وجود اشتباهات نشان داده شده در فهرستبرگه‌های فیبا در نوشته حاضر و در پژوهش‌های کوکبی (1381)، رجب‌زاده (1382)، مداحی (1390)، به طور کلی وضعیت فهرست‌نویسی توصیفی فهرستبرگه‌های فیپای کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در انطباق با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن - همان گونه که در پژوهش‌های شعبانی، محفوظی و سعادت (1389) و بنی‌اقبال، بزرگی و میرحیدری (1392) نیز نشان داده شده - در سطح مطلوبی ارزیابی می‌شود و کتابخانه ملی در تحقق اهداف فیبا تقریباً موفق بوده است. به این ترتیب، ما هنوز در فهرستبرگه‌های فیپای کتابخانه ملی شاهد اشتباهات ذکر شده در این پژوهش و پژوهش‌های کوکبی، (1381)، رجب‌زاده (1382) و مداحی (1390) هستیم؛ اما این اشتباهات نسبت به قبل کمتر شده و کتابخانه ملی در این زمینه نسبت به قبل موفق‌تر عمل کرده است.

پیشنهادهای

برای بهبود کیفیت هر چه بیشتر فهرستبرگه‌های فیپای کتابخانه ملی، پیشنهاد می‌شود

کتابخانه ملی برای فهرستنویسان، کارگاه‌های آموزشی درباره قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن برگزار کند، تا آن‌ها با فهرست‌های پیوسته معتبر جهانی (اپک کتابخانه‌ی کنگره، اپک کتابخانه‌ی هاروارد و غیره) بیشتر آشنا شوند. همچنین آموزش RDA به کتابداران کتابخانه ملی نیز پیشنهاد می‌شود.

- اگر کتابخانه ملی فهرست‌نویسی کتاب‌ها را به افراد و مؤسسات خارج از کتابخانه واگذار می‌کند، پیشنهاد می‌شود از یک سو این کار را به افراد و مؤسسات واجد صلاحیت بدهد و از سوی دیگر کار فهرست‌نویسی آن‌ها را مجدداً بررسی کند.

- با توجه به این که پژوهش حاضر، فقط روی کتاب‌های فارسی و پژوهش محفوطی روی کتاب‌های عربی صورت گرفته است، پیشنهاد می‌شود که همانند این پژوهش روی کتاب‌های زبان‌های دیگر همچون زبان‌های انگلیسی انجام گیرد تا کیفیت نسبی کار در بخش فهرست‌نویسی توصیفی کتابخانه‌ی ملی به زبان انگلیسی نیز مشخص شود.

- از آن‌جا که این پژوهش به «میزان مطابقت فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتاب‌ها با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن» پرداخته است، پیشنهاد می‌شود فهرست‌نویسی سایر منابع اطلاعاتی - از قبیل مواد دیداری شنیداری، نشریات، پایان‌نامه‌ها و ... - نیز با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن مقایسه شود.

منابع

1. بزرگی، الف (1371). شیوه‌ها و انواع فهرست‌نویسی متمرکز. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، 2(2)، 67-62.
2. بنی‌اقبال، ن؛ بزرگی، الف؛ میرحیدری، م (1392). میزان انطباق فهرست‌نویسی توصیفی پیشینه‌های کتابشناختی کتاب‌های فارسی موجود در لوح فشرده کتابشناسی ملی ایران (84-88) با AACR2. فصلنامه دانش‌شناسی (علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و فناوری اطلاعات)، 6(21)، 47-69.
3. حاجی‌زین‌العابدینی، م و دیگران (1379). تحلیل و ارزیابی پایگاه اطلاعاتی کتابشناسی ملی ایران. مجموعه مقالات همایش کاربرد و توسعه فهرست‌های رایانه‌ای در کتابخانه‌های ایران، 27-28 آبان، (ص 271-281). مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد؛ تهران: مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی وزارت جهاد سازندگی.
4. حیاتی، ز؛ جوکار، ط (1390). فهرست‌نویسی و رده‌بندی منابع اطلاعاتی. تهران: کتابدار.
5. رجب‌زاده، ش (1382). اندر حکایت فیما. کتاب ماه کودک و نوجوان، 77، 126.
6. سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران. بازیابی 29 اردیبهشت 1390، از <http://www.nlai.ir/Default.aspx?Tabid=193>
7. سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران. بازیابی 23 تیر 1392، از <http://portal.nlai.ir/daka/Wiki%20Pages>
8. شعبانی، ا؛ محفوطی، م؛ سعادت، ر (1389). بررسی کیفیت فهرست‌نویسی توصیفی کتاب‌های عربی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در طول سال‌های 1380-1386. مجله مطالعات کتابداری و علم اطلاعات، 17(6)، 157-178.
9. عزیزیان، ن (1386). همگونی عناصر اطلاعاتی در فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی، بین سال‌های 1370-1380. فصلنامه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، 7(2)، 80-96.
10. فتاحی، ر (1386). فهرست‌نویسی: اصول و روش‌ها. ویرایش 4. تهران: کتابدار.
11. کوکبی، م (1381). در سال‌های 78 و 79 اتفاق افتاد: بررسی دو مورد فهرست‌نویسی پیش از انتشار. مجله کتابداری، 38(39)، 7-22.
12. مداحی، ف (1390). برخی کاستی‌های فهرست‌نویسی پیش از انتشار (فیما). کلیات کتاب ماه، 14(9)، 100-103.
13. مزینانی، ع (1381). فهرست‌نویسی پیش از انتشار و تأثیر آن بر حوزه کتابداری و کتابخانه‌های ایران. فصلنامه کتاب، 13(3)، 182-187.
14. نشاط، ن (1383). میزان همگونی فهرست‌نویسی در کتابخانه‌های دانشگاهی و مراکز پژوهشی. مجله کتابداری، 38(41)، 43-69.
15. AbdManaf, Z. ; Abdul Rahman, R. (2006). Examining the quality of National Library of Malaysia (NLM) cataloguing in publication (CIP) records. **Library Review**, 55(6), 363 – 373.
16. Shin, Hee-Sook (2003). "Quality of Korean cataloging records in shared databases". **Cataloging&ClassificationQuarterly**, 36(1):55-90.
17. Kokabi, M (2008). The changing role of religion in Iranian books. **IFLA journal**. 34(3), 280-285
18. Zarei, H (2012). Comparison of Cataloging in Publication (CIP) with Cataloging – after- Publication (Opac) of Iran National Library Bibliographic Center. **Eurojournals Publishing**. 50, 55-61.

DOI: stim.2017.771/10.22091

استناد به این مقاله:

علمدار، سمیه (1395)، بررسی میزان انطباق فهرست‌برگه‌های فیپای سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران با قواعد فهرست‌نویسی انگلوامریکن، علوم و فنون مدیریت اطلاعات، 2(4)، 102-83.